

Asia: VN/2210/2021

Lausuntopyyntö muistiolunnonksesta valtioneuvoston päätösehdotukseksi eräiden Omnibus II-asetuksen poikkeusten soveltamatta jättämisestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Autoliikenteen Työnantajaliitto ry haluaa kunnioittavasti esittää lausuntonaan seuraavaa:

Liikenne- ja viestintäministeriön muistiolunnonksessa ehdotetaan, että Suomi ilmoittaisi EU-komissiolle, ettei se tule kansallisesti soveltamaan mm. tieliikenteen ammattipätevyyden haltijoilta määräajoin vaadittavan jatkokoulutuksen suorittamisen määräaikoja, unionin koodi 95-merkinnän voimassaoloa ja ammattipätevyyskorttien voimassaoloa koskevaa covid-19-tilanteesta johtuvaa EU-poikkeussäätelyä. Perusteluksi on ilmoitettu, että ”poikkeusten hyödyntämiselle ei ministeriön saamien tietojen mukaan nähdä suurta tarvetta”.

Autoliikenteen Työnantajaliitto ry ei pidä kyseistä ehdotusta Suomen etujen mukaisena. Kyseistä ehdotusta ei ole sisällytynyt Omnibus II -asetusta koskevaan E- tai U-kirjelmään. Koska tilanne on kaikissa EU-jäsenvaltioissa täysin ennakoimaton ja arvaamaton, Suomi on puoltanut neuvostossa voimassaolojen pidennystä ja katsonut pidennyksen kasvattamisen myös tarpeelliseksi komission ehdottamasta seitsemästä kuukaudesta kymmeneen kuukauteen. Siksi onkin yllättävää, että liikenne- ja viestintäministeriö ehdottaa, ettei voimassaolojen pidennystä otettaisikaan Suomessa käyttöön.

Liikenne- ja viestintäviraston arvion mukaan Omnibus I -asetuksen ammattipätevyyspoikkeuksia hyödynsi noin sata kuljettajaa. Vaikka Omnibus I -asetuksen mahdollistamaa ammattipätevyysvoimassaolon pidennystä ei olisikaan hyödynnetty laaja-alaisesti, pitkään jo jatkuneet ja edelleen määräämättömän ajan jatkuvat covid-19 pandemiatilanteen aiheuttamat poikkeusolot ovat kasvattaneet tarvetta voimassaolojen pidennykselle. Luonnollisesti kuljetusalan työnantajat hoitavat jatkokoulutuksia myös poikkeusolojen aikana siinä määrin, kuin ne vain kykenevät. Viime vuodelta

oleva määrärajo ei ole ennuste tämän vuoden osalta, koska tartuntatilanteet esimerkiksi kuljettajien ja jatkokoulutusluvut omaavien kouluttajien parissa voivat muuttua hetkessä.

Väliaikaiset muutokset ovat tarpeen, mikä ilmenee työnantajaliiton jäsenyrityksiltään saamasta tiedosta. Kyseiset tavara- ja henkilöliikenteen yritykset työllistävät noin 21.000 kuorma- ja linja-autonkuljettajaa. Onkin hämmästyttävää, mihin perustuu muistioloennokseen kirjattu ”poikkeusten hyödyntämiselle ei ministeriön saamien tietojen mukaan nähdä suurta tarvetta”.

Kaiken lisäksi muistioloennoksen mukaan Omnibus II -asetus ei sisällä ns. opt-in -mahdollisuutta. Eli jos Suomi nyt ilmoittaisi komissiolle, ettei se tule kansallisesti soveltamaan ammattipätevyyden voimassaolon ja sen korttimerkintöjen pidentämistä, saattaisimme oman tavara- ja henkilöliikenteen toimivuuden ja samalla huoltovarmuutemme suunnattoman riskin alaiseksi, koska valitettavasti kukaan ei pysty takaamaan jatkokoulutusten toteutumista ja suorittamismahdollisuuksia koronavirustilanteen pahentuessa edelleen.

Jokainen ammattikuljettaja on tarpeen hoitamaan työtehtäviään, jotta varmistamme tavara- ja henkilökuljetustemme toimivuuden. Koronavirustartuntojen ja eri virusmuunnosten lisääntyessä myös ammattikuljettajien parissa on varmistettava, että jokainen ammattikuljettaja on hoitamassa työtehtäviään eikä joudu käyttämään kriittistä aikaa jatkokoulutuksiin. Tartuntojen lisääntymisriski koskee luonnollisesti myös jatkokoulutusluvut omaavia kouluttajia. Etäkoulutuskin on aina aikaan sidottua, eikä Suomi edes esittänyt Omnibus II -asetukseen aikaan sitomatonta verkko-opetusta koskevan 12 tunnin enimmäistuntirajoituksen määräaikaista poistamista. Jos esimerkiksi yleinen sairastumistilanne pahenee Suomessa ja/tai joidenkin kriittisiä tavara- ja henkilökuljetuksia hoitavien yritysten kuljettajien joukossa tapahtuu laajempia koronaviruksen tartuntaryypäitä tai joukkoaltistumisia, pahimmillaan kuljetukset pysähtyvät ammattipätevyyksien voimassaolojen päättyessä. Tällaisen riskin ottaminen olisi huoltovarmuuttemmekin vuoksi vastuutonta.

Autoliikenteen Työnantajaliitto ry esittää, että Suomi ottaa käyttöön Omnibus II -asetuksen mahdollistamat poikkeukset kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyksien ja niitä koskevien korttimerkintöjen (koodi 95 ja ammattipätevyyskortti) osalta ja pidentää niiden voimassaoloa kymmenellä kuukaudella, jos ammattipätevyys on umpeutunut tai umpeutuu 1.9.2020 – 30.6.2021 välisenä aikana.

Vasarainen Mari
Autoliikenteen Työnantajaliitto ry